

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 8 ft. — Félévre 4 ft. — Negyedévre 2 ft.
Néptantóknak egész évre 6 ft. — Félévre 3 ft. — Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Felbőls. szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Megjelenik hetenkint kétszer: vasárnap és esütőtörökön.

Szerkesztőség: Gromon- és Zrínyi-utca sarkán.

Kiadóhivatal: Csendes-utca TOTH-féle ház.

Közigazgatásunk.

Hazánk testén a legégetőbb sebet képezi a közigazgatás.

Ez a seb az, melyet orvosolni még csak még sem kísérel kuruzsló kormányunk.

Vannak sebek, melyek sajognak, s itt-ott némi gyógyírt találnak. Az igazságügy is súlyos seb, de a végzést itt-ott egy-egy hasznos törvény, egy-egy erőlyes rendelet előállítja.

Kereskedelem és ipar, közlekedés s tanügy, a monarchia védereje, mind kellő istápolást talál, — csak a közigazgatás az, mely minden segélyt nélkülöz, mely lsten és embertől el van hagyva.

Ázsiai állapotnak nevezhető az, melyet a jelenlegi közigazgatási törvények teremtettek. Privilegizált basák uralkodnak a megyékben, kik törvény fölött állanak. Kezdve a falusi bírótól, föl a főispánig a szabadság eléggé nem jellemezhető kinövésével találkozunk. Olyan hatásköre van itt minden egyes hatóságnak, a milyent maga teremt.

Egy szolgabíró vagy rendőr-főkapitány a polgári s büntető törvényszékek hatáskörét bírhatja s nem egyszer a — rendes modorban bonyolult s véget sem érő pereket vág ketté a főkapitányi vagy szolgabírói önkény.

Csaknem hihetetlen az a zavar s fejtelenség, melyet a jelenlegi közigazgatási systéma előidézett. Csak példák illusztrálhatják azt kellőképp.

Nincs az a legpregnansabb közpolgári per, melyet egy „ügyes” főszolgabíró vagy főkapitány ne vonhatna saját hatáskörébe.

Vegyük csak a birtokpereket, melyek a legbonyolultabb s leghosszadalmasabb keretben intézettek el.

Ha valaki elfoglalja minden jogos indok nélkül egy harmadik ingatlanát s birtokolja azt. Ha polgári per utjára lép a tulajdonos, s ez az egyedüli törvényes

út, akkor évek hosszú során át pereskedhetik, míg végre a harmadtörök bírói ítélet visszahelyezi jogaiba. Ellenben — ha van érdeme arra, hogy ügyét a főszolgabíró vegye kezébe, — akkor rövid a per. A főszolgabíró zsandárokkal dobhatja ki a rosszhiszemű birtokost, a ki még csak panasza se lehet, mert hisz igaza van a főszolgabírónak, ha mindjárt tullepte is hatáskörét.

Ilát még ha a rendőri hatáskör folyik össze a büntető fórumok végső határaival. Itt nyílik csak alkalma a közigazgatási tisztviselőnek használni.

A törvény holt betű marad, s a legébekiáltottabb igazságtalanság is sauctiót nyer. A személyes szabadság legdurvább megsértése napirenden van.

A törvény értelmében a legnagyobb gonosztevőt sem szabad személyes szabadságától megfosztani a nélkül, hogy ezt érdemleges 3 indokolt határozattal illetékes bíró ki nem mondaná.

Nekünk még élénk emlékezetünkben van a Heitel ügy, hol a személyes szabadság megsértése a legvakmerőbb módon esett meg.

Tizenkét napig fogva tartottat egy ember — s még pedig mily fogságban? A fegyházra itél gonosztevő naponta egy órá tölthet szabad levegőn. Heitel 12 napon át silylett börtönében, a nélkül, hogy egy órai mozgást tehetett volna szabadon.

S miért volt mindez?

Mert a közigazgatási tisztviselő, el akarta toloncoltatni. Semmi féle határozattal ki nem mondatott az, hogy le van tartóztatva, s az illetékes büntető forum még tudomással sem birt arról, hogy egy közigazgatási tisztviselő mit mérészelt!

Oly nagy visszaélés volt ez, hogy a belügyminiszerium is jónak látta megsemmisíteni az eljárást, pedig elv ott, hogy két egybehangzó közigazgatási határozatot épségben kell tartani.

De esoda-e, ha közigazgatásunk oly mélyre sülyedt, midőn nincs is belügyminiszerünk?

A belügyminiszeri tárcza egy gavallér kezébe van fektetve, a ki mindennel inkább törődik, mint a közigazgatással, s mindenhez jobban ért, mint ahhoz?

S ezen kormányval vagyunk mi annyira megelégedve, hogy összetett kézzel nézzük végig kortes-üzelmeit!

Ilyen kormányval szemben tehetette meg a kernyájai kerület, hogy még csak ellenjöltről se gondoskodott a kormány jelöltjével szemben?

Avagy jelensége ez az időnek?

Félreismerhetetlen symptomája az apathiának, melyel népünk az alkotmányos jogok iránt viselkedett?

Várjuk a vizözönt, mely Szodomát és Gomorhát elpusztítja . . .

Gabnakereskedelmünk.

Javában foly az aratás, még csak pár nap s be is lesz fejezve a nagy munka, rövid idő alatt betakarítva az istendás, a földmivelő népek, a nemzet zömének kenyerere.

Most már hátra van annak értékesítése, mert az ország csak egy részét igényli a terméknek, míg a többit tekintetében külföldi piacokon való elárústásra van utalva. Igaz ugyan, hogy az idei gabona itt-ott nem felel meg a tavalyinak a minőség és mennyiség tekintetében, de a nemzet nem zúgolódik, mert hál' istennek termelt azért az idén is.

Számbeli adatok nem mutatják, még hogy mi és mennyi a főlöleg, hiszen még nincs is betakarítva, de hogy lesz, az eddigiekből kétségtelen.

A kivitelű kilátások is kedvezőbbek, mint a mult évben voltak. Amerika termés nem is igen jöhet számba a verseny dolgában, egyedül Románia és Oroszország gabonafőlölege lesz a miénkhez fogható s két versenyre a miénkkel.

Legjelentékenyebb piaccunkat kínálkozik Franciaország s itt a romániai buzával erősen versenyre kell lépünk. Az árban nyújtott kedvezmények talán megteremtik a győzelmet a magyar buzának.

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

Communismus.

— S. után. —

Három szűz éle egykor a
Legszébb harmoniában.
Ily benső jó barátokat
E földön soh'se láttam.
Házukba hozták közösen
A communismus elvét:
Nem tudták az enyém és tied
Között mi a különbség.

Jó Váli kalapot kapott,
Szende Málí szoknyát.
A szép Euláli meg köpenyt,
S ezt közösen hordták.
Közös pohárbul ittanak,
Közös táliból evének:
„Mert nézd — mond Málí Válinak
Az enyém a — tiétek!”

Igy folyt tovább sok éven át
A közös édes élet:
Egyszerre csak bomozni kezd,
A mit nem is reméltek.
Euláli-, Málí- s Válmak
Megnyílt egyszerre szíve:
Szerelmes lón mindnyája egy
Ifju katonatisztbe . . .

És így kétségbe estenek . . .
Egymás hájába kaptak;
Közös ruhát, közös edényt
Egymás fejére esaptak.
Közös házukba háborút
Igy vívtak a szegények!
Ide-oda repültek a
Kanalak, villák, kések.

E három communismusa

Ily busan oszla széjjel:
Rossz Amor ezt így tépte szét
Hamis gonosz szeszélylyel . . .
Euláli, Málí s Váli hát
Az ifjunak is nyomban:
„Mond édesem hármunk közül
Vaj kit szeretsz legjobban?”

Jő vissza illatos levél,
Remeg is már a kézben:
„Ha három ily vén satrapa
Szerelmes, — szörnyű szögyen.”
— Megölelék egymást megint. . .
S a mit nem is reméltek:
Közös házukban folytaták
Ismét a közös élet!

Szabadka Gyula.

A halpapríkás.

Eppen ebédnél ültem, mikor belépett két kollega. Bizonyosan „beesületbeli ügy”, párhaj-segédok gondoltam magamban. Már azon kezdtem gondolkodni, hogy kiket nevezek én meg segéddekül. Csaldótam. Jóska barátom küldte őket hozzám azzal, hogy este felé ne resteljek kifáradni a monostori után levő szállására egy kis „halpapríkásra”. Milyen kapóra jön — mondom nekik — úgy se tudtam volna mit csinálni egy egész délutánon át; örökö a kaszióban billiard vagy kártya mellett üljek? Nekem az már alig hoz élvezetet. Hanem egy kis halpapríkás, — no az már megjárja; alig ismerék kellemesebb szórakozást enél.

Denique megindultunk, a mint előre elhatároztuk, per pedes apostolorum. Az idő kedvezett, meleg nem volt, a szél sem fútt, esőre sem igen volt kedve fordulni, szóval éppen olyan volt mint-ha csak úgy rendeltük volna meg. Sosem voltam még kinn azon a szálláson, hol a jó féle halpapríkást voltak „eendők”.

Miska barátom azt mondta, hogy közel van, mindjárt a város végén; csak kényelmesen sétáltunk. Lui meg úgy okoskodott, hogy

mégis jó lenne minél többet járnunk, annál jobban ízlik majd a halpapríkás. Biztosak voltunk az iránt, hogy egy két quaterka jó felét is kapunk.

— A hal dunai lesz, dunai hal! Csuka is lesz közötté, én azt különösen szeretem, — elmélkedik egyikünk — hanem azért a pontyot se vetem meg, a keszeget is megesezem szükségből, a süllő is tűrhető, no meg a czompó és a kárász is megjárja néhanéha. De a ketyegőt nem szeretem, mások azt mondják, hogy nagyon jó, én még nem ettem soha sem, nem is szeretem.

— Egyszerűen esukából és pontyból lesz ösem a paprikás, — szól a másik — hanem hogy kitűnő lesz, arról én kezeskedem nektek. Ismerem az én Jóska barátomat, tudom a szokását is. Meglátjátok egy halászt hozat ki és azzal főzött meg. Kötőnő lesz, ha mondom.

S látszott az arcán, mennyire vágyódik már a hal után.

Dülő úton haladtunk, meglehetősen göröngyös volt. De mi a kellemes tárgyú csevegés közben észre sem vettük ezt, valamint azt sem, hogy már vagy háromnegyedórája baktatunk. Csak mentünk türelmesen; úgy „svungba” jöttünk, hogy akár a világ végére is elmehettünk volna.

Kevesen jártak arra, a merre mi bolyongtunk; alig-alig tűnt föl akkor valaki a láthatáron, ügyelmünket sem vonta magára semmi az úton, úgy egyszerű, új kösönységek volt minden. Keresztekben heverő bába, zöld kukorica és az ezüst színű zab barátságos színjátéka, mind elő köznapnak tűnt föl előttünk, mintha kün laknánk a pusztán s minden pillanatban látnók. Kényelmesen bele mélyedtünk kedves themánknak minden oldalról való megvilágításába és egyes homályos pontjainak találgatásába.

Végre föltűnik egy sűrű faesportozat előttünk. Roppant kellemes hatással volt ránk a barátságos kép, a különben egyhangú úton.

— Még nem vagyunk ezélnél — mondja Miska. Majd csak ez után a faesport után érünk oda, pár perczet kell még azután is haladnunk.

— Mit bánom én — szól a Pista. Egy-két percz ide vagy oda, úgy is jökor érkezünk, akár mikor jutunk oda, mert a halpapríkást csak vacsorára készítik el.

— Meglátjátok — kezd jöslögtatni Miska — nemcsak hal-

A forgalom iránya tekintetében Fiumenek ez évben előre lát-hatóság nagyobb jelentősége lesz, mint bármikor, a kivétel lehetővé tételét tekintetében szükség lesz tarifális intézkedésekre, a Franciaországgal való forgalomban, különösen a közvetlen vasúti irányban. A tengeren át való szállítással egyenlő kedvezményeket kell adni a déli Franciaország irányuló küldeményeknek az északi Franciaországba menő szállítmányokkal.

Közlekedési eszközök természetesen az aratás után véteinek leginkább igénybe. De dacára annak, hogy meglehetősen kifojt közlekedési tényezőink vannak, ezen időszakban a szállítás mindazonáltal nem mehet végbe minden akadály nélkül.

Baross miniszter utasította a magyar áll. vasutak igazgatóságát, hogy érkezelteket hívjon össze az érdekektől, tájékozást szerzendő az iránt, hogy a várható gabnatermelés mellett mely irányban teendők különös intézkedések a gabnatermelés érdekeiben.

A vasúti forgalom lebonthatóságában az érkezelteket kívánatosnak jelölte, hogy úgy, mint tavaly, első sorban a Fiuméba irányuló küldemények véteinek tekintetében, azután a külföldiek és végül a belsőiek; kimondatott azonban, hogy ez előnyösítés 10 napnál nem terjedhet tovább, t. i. hogy a Fiuméba rendelt árúk már legalább 10 nap óta beraktározott és elszállításra váró belföldi rendeltetéstűt árut ne előzzék meg. Az államvasutak figyelem felhívattat arra, hogy a közmunka- és közlekedési miniszter azon rendelkezéseket, mely szerint a díjkiszámítások a fuvarvéden kitéendő az a cím is, melynek alapján a díj felszámítatik, pontosan végre kell hajtani a kereskedelem érdekében.

Es még egy nevezetes forgalmi akadály elhárítását vitatta meg bővebben az érkezelteket, mely szintén csak a gabnakereskedlem s így kivételnek könyvitése ellenében képez gátat.

Es ez a gabonaráktárak hiánya a fővárosban.

A zsonge magyar kereskedelem központja a főváros s az egész ország kereskedelmének mintegy kétharmada is. Nagyon természetes tehát, hogy mind az a tényező, mely a főváros kereskedelmére hat károsítólag, hátrányára van a vidéknek is. Mert a fővárosi gabonakereskedő is pl. hol eszközli bevételeit?

Az érkezelteket a kérdést a logisztikában megvitattam, kétségtelenül vált, hogy a raktáraknak a fővárosban való teljes hiánya nagy gazdasági bajokat idézhet elő, a melyek veszedelmesül válhatnak az egész gazdaságra nézve. Az érkezelteket tagjainak egyetemes előadása szerint a fővárosban található mindenemű gabonaráktáraknak legalább 90—95 százaléka le van foglaltva, mag van töltve kőrrel, de nemcsak a fővárosban hanem a környék, úpesti, meyeri, sőt váci raktárak is telve vannak. A tényállás az, hogy a fővárosban ma nem raktározható gabonát, a mi vérszes kibátással lehet a gabonára, mert a fővárosba hozott gabonát, mintan azt beraktározni nem lehet, minden áron el kell adni. Ha e bajon nem lesz segítve, akkor a kereskedelem vagy teljes pangásba indul, vagy pedig kénytelen lesz teljesen elkerülni Budapestet. Ha a fővárosban a gabnakereskedelem, habár csak ideiglenesen is, le lehetetlenítetté, a kereskedővilág kénytelen lesz beszünetelni, vagy legnagyobb mértékben korlátozni vásárlásait, a mi nyomozható hatással az árakra. Legalább 800.000 méterházas gabona elhelyezésére kell ideiglenesen raktárakat létesíteni, különben a kereskedelem a fővárosban nem funkcionálhat.

Ez ügyben széles körű intézkedések tételnek minél előbb s mire szükség lesz, mire a termés útra készen áll a vidéki gazdák eszében, e hiányokon is segítve lesz. Es így ha isten segít, idén a kivétel kedvezőbb eredményeket tüntet föl mint tavaly.

paprikás lesz föltalálva, hanem valami kitűnő pesenye és tézta is. Kitűnő vasaorak szoktak lenni a Jóska barátomnál. Aztán a sültözött kétégykötő vörösbort fog fölteni. Kitűnő lesz!

Tovább folytatva emlékedésed, míg végre közel jutottunk ahhoz a szálláshoz, ahol oly kellemes órák vártak ránk.

A Miska éles szeme már messziről látja a vendégzerető Jóska barátunk alakját.

— Látjátok, már elhűnk indul fogadni. Ez aztán a vendégzerető!

Meg közelből érve szimatolni kezd.

— Nem ezitek — így szólott — a kellemes paprikás szagot? Késég kívül keszen van a vasaora. Talán sokat is vártattunk magunkra, itt korán szoktak vasaorázni.

Boertün az udvarra.

A lakás előtt egy esomó sokacs asszony ücsörgött és folyt a beszéd jávában. Mikor észre vették, bizonyosan azt hitték, hogy végrehajtott vagyunk; össze is sügtak azonnal, hogy vajon kit fognak megörvendeztetni.

De az a homályos alak, a kit Miska éles szeme a vendégzerető Jóska-nak nevezett, szintén világosan volt látható s kitűnő, hogy nem más, mint egy jamber béres-legény. Fogadásunkra is sietett valaki (egy borzas, otromba komondor kepeben s már messziről kiállította a saját nyelven, hogy „isten hozott”, a mi bizony nem valami kellemesen hangzott a mi profan füllünknek.)

— Hat a fiatal úr hol van? kérdék a beresét.

— Otthon van az, kérem alacsony, a községben, sétálgat az utczán, talan majd valamikor öreg este jön ki csak, mert otthon szokott megvasaorázni s csak aludni jön ide.

Miska barátomnak elállt szeme, szája. Hogy legyünk mi vendégei annak, a ki nincs is itt?

— Halpapríkás, isten hozd! szavalom fejmával.

A szép remények, melyeket a hosszú úton az csak ólesztgetett a társaság, egyszerre sőtálbe mentek.

Azután szepen vissza sétáltak, a honnan kiindultunk, hogy levölleg megkoszonják a szíves vendéglátást és a párját ritkító hátsók vendégzeretőtet.

Csu—Ka.

A kisednevelési kiállítás tervezete.

A Mária Dorothea-egyesület Budapest 1889-ben országos jellegű s a tankeletes kort el nem ért kisedek összes szükségleteire kiterjedő kisednevelési kiállítást rendez oly czélból, hogy a művelt nagy közönségnek és különösen az anyáknak az ok-szerű kisedapólis és kisednevelés eszközeit lehetőleg szemléltetőleg bemutassa s továbbá, hogy a kiállítással kapcsolatban az itt szerzett tapasztalatokat szakított előadásai és nyomatványok által megerősítse s minél tágabb körben elterjeszse.

— Maga a kiállítás öt csoportra oszlik:

I. Az egészséges kised ápolása. Ide tartoznak: A kised élelmezése, Liebig-féle sűrített tej, gyermek-lisztek, mesterséges gyermek-lápszerek, különféle szoptató-ívvegek, pólyák, bölesők, rácsos ágyak, gyermek-székek, tolokások, testegyenestűk, járás-hoz szoktató övek, szellőztetési és fürdő-készletek, a kised előzetesűt fekvését s karonhordozását feltűntető rajzok és minták. Ugyanitt mutatandók be a tejhamisítás és az ezeket megvilágító eszközök, mérges czukorkák és mérges játékok stb.

II. Az egészséges kised értelmi nevelése. A hallás, látás s általában az érzékszervek fejlesztésére szolgáló eszközök. Gyermekjátékok, hábnk, hintalovak, ósszerkő játékok, karcsosnyíra tehető ajándékok, képes könyvek, Fröbel-féle eszközök. Minta-gyermektervek tervezései, foglalkoztató szeret. Kisedek kézi-munkái.

III. A gyermek-betegségek. Az egyes gyermekbajokat, különösen fogynóvást, torokgyíkot, diphthériát, himlőt, továbbá a hát-és hágbőrrelélt feltűntető rajzok, táblázatok és főszmínták. Öltő-szerek, Fertőtelenítő szerek, kised-melegítő gépek. Testegyenestűk eszközök. Gyermekórházakra vonatkozó adatok. Gyermekhalandóságot mutató táblák.

IV. A társadalom működése a kisedekért. Kisedek javára állított közintézetek, bölesők, lelelezházak, gyermekmenhelyek, árvalházak stb. tervei és mintái, az egyes intézetek berendezése, burtozata, nevelési segédkezerei, Gyermekparkok tervezései. A gyermekek érdekében történt humanisztikus törekvések történeti és statisztikai adatai. Egyesületi évkönyvek. A magyar irodalom kisedekre vonatkozó termékei.

V. A kisednevelés a multban és a külföldön. A kised ápolása a multban, ide vonatkozó irodalmi művek, képek és játékosok kiállítás. Ethnographiai gyűjtemények kisedek játékaikról, öltözeteiről a különféle nemzeteknél, különösen a vad és fölművelt népeknél.

Tekintve a kisednevelési kiállítás rendkívüli fontosságát nem csak humanitárius, de egyszersmind az idevágó hazai ipar előmozdításának szempontjából is, reméljük, hogy a kiállításban részt sokan fognak venni, ezelszerben és esinösen előállított és érdekesen csoportosított tárgyakkal.

Bővebb értesítést és útbaigazítást kézséggel nyújt a Mária Dorothea-egyesület által Budapestben rendezendő kisednevelési kiállítás irodája (egyelőre VI. ker., Andrássy-út 65. szám alatt.) a hová intézendők minden a kisednevelési kiállításra vonatkozó levelek, megkeresések, indítványok stb.

Az öt csoporton kívül esztleg különleges vagy időleges kiállítások is rendezetnek, minők pl.:

1. Minta-gyermekszoba.
2. Kisedeket ábrázoló fényképek, olajfestmények s szobrok gyűjteménye.
3. Társas játékok gyakorlati bemutatása.
4. Egykorú, természetesen táplált egészséges eseesenők bemutatása külön orvosi bizottság felügyelete alatt.

A kiállítással kapcsolatban hetenkint legalább kétszer orvosok és nevelők a kiállítás irodalmi bizottsága által megállapított sorrendben, de mindenkor a meghatározott helyen s időben népszerű előadásokat tartanak, melyeket ugyanaz a bizottság a Mária Dorothea-egyesület nevében s számlájára „Anyák könyvtára” cím alatt egyenkint is megszerezhető füzetekben kiad. A felolvasások keretében a kiállítás egyes csoportjainak kritikai ismeretesen kívül más, a kisednevelés körébe vágó tárgyak is felvételnek, minők pl. a következők:

1. Az anyák életrendszabályai a gyermek születése előtt és a szoptatás ideje alatt.
2. Tanulmányok és mérési eredmények a kisedek növekedéséről, testi gyarapodásáról s egyes testrészek arányairól.
3. A gyermekek észlelése és esinon öltöztetése.
4. Az anyák házi gyógyszereit s utmutatásait az első segítségben.
5. Az anyák által való szoptatás előnye.
6. Darwin, Preyer és mások feljegyzései a kisedek szellemi fejlődésének folozatairól.
7. Gyermekhumor.
8. A kisedek erkölcsi világa s annak fejlesztése.
9. Magyarország népesedési viszonyai, kapcsolatban a gyermekhalandósággal, összehasonlítva más országokkal.
10. A magyar kisednevelési szakirodalom bírálatos ismeretése.
11. Bámásmod a siket-néma, vak stb. kisedekkel.

Megjegyezzük, hogy a kiállítás bizottsága a kiállítás rendezésének részleteire nézve esak eszel fog határozni, egyelőre azonban annyit tudathatunk, hogy a kiállítás 1889. évi május 1-én fog megnyitni, a bejelentések emögéva a jelen év végéig fogadhatók el, a kiállított tárgyaknak biztosításáról a bizottság gondoskodik, de sem az oda, sem a visszaszállítás költségeit nem viseli s a kiállítási tárgyakra nézve, a mennyiben egyesek természetük-nél fogva földi-fizetés alá esnek, idejekorán mérsékelt térdji állapítatik meg s ez közhírré tételük.

Ohajtandó még a kiállítás érdekében is, hogy minden egyes tárgyhoz rövidre t glást s lehetőleg nagy betűkkel írt vagy nyomtatott leírás mellékeltessek magyar nyelven minden esetre, de eshetőleg totész szerint más nyelven is s a mennyiben szükséges történeti s statisztikai adatokkal (például az egyes gyártmányok leterjedéséről és használatáról). Oly tárgyakkal, a melyek erre alkalmassak, képek vagy minták által kellene azok használati módját

világossá s a látogatók előtt érthetővé tenni. Az egyes tárgyak ára a kiállításban is kitüntethető, de a kiállítási irodában, ahol azok elárításáról s a megrendelésekről gondoskólva lesz, külön is bejelentendő. Részletes leírások, árjegyzékek stb. díjtalan kiosztást az iroda felkérés folytán magára vállalja.

(Vége köv.)

Megyei s helyi hírek.

* **Hírdetmény.** Zombor szab. kir. tanácsa részéről ezenem közhírré tételük, hogy a mult 1887. évre megállapított póltajstrom valamin a folyó évre érvényes tökékekát és járások adóra vonatkozó kivételi póltajstrom az 1888. évi XLIV. t. e. 16. §-ának rendelkezéséhez képest 8 egymásután következő napon az az 1. évi július hó 20-tól kezdőnap 1. évi július hó 27-ig a városi adóhivatal helyiségében a hivatalos órák alatt közszemlélre fog kitűtetni. Egyben figyelmeztetnek az adózók, hogy a kivétel ellen nem némi felszámolásait és pedig: a) azon adózók, a kik ezen adómenteltel járulnak a mult évben megrova voltak, a hajtsrom kitűtetlen napját; b) azon adózók pedig, a kik ezen adómenteltel folyó évben első ízben rovatnak meg, adótorozásuknak az adókönyveikben történt bejegyzését követő 15 nap alatt a városi tanácsos ezimezve írásban beadhajják. Zombor, 1888. évi július 16-án. Thursky Jenő, adóügyi tanácsnok.

* **A létesítendő szeretetköz helyiségéről** azon épülettel szemelme ki a kalocsai ersékség, melyben jelenleg az adóhivatal van. Az alkudozások ez ügyben már rég folymatba tételtek s a mint halljuk, a napokban be is fejeztetnek, meg pedig olykék, hogy a pénzügy-valaminat vallás és közoktatásügyi miniszterium is közösen megállapított az épületnek a folajánál vételár fejében való átengedésében. A kérdéses helyiség iros területtel természetesen még be fogják építeni, hogy a ezlnak teljesebb megfelelo legyen.

* **Esküvő.** Fényes esküvő folyt le f. hó 15-én Szabadkán a Szt. Terézia templomban. Schwerner Fábán trvszki jegyző vezette oltárhoz Joo Julia kisasszonyt Joo Gusztáv szabadkai nagykereskedő szép és szelleműs leányát. Násznapok voltak Joo Nándor és Vojnits Máté, korszorilányok Joo Margit, Antonia és Erzsike. Az ünnepekészertartást Mamuzits Mátyas plébános végezte s utána meleg hangu beszédet mondott, vólözván az új pár előtt a most kötött frigy magasztosságát, lel-kökre kötvén egymás iránti kötelezességeit, végül úgy maga mint az egyház nevében szerencsét kívánt az új párnak.

* **Helyreigazítás** a palánkai pénzhamisítók ügyé-bez. Vasárnap lapunkban ezen ügyben közölt hírnök első része palánkai rendes levelezőnkől eredt, míg az másik részét más forrásból kaptuk. Rendes levelezőnk e utóiratát vonatkozólag írja, hogy a hozzá fűzött sorok a esendőrőkről, a 30.000 drb. hamis 5 forintosról, és ami azzal kapcsolatban áll, nem felel meg a valóságnak. S a tény abban áll, hogy Piller (s nem Biller, sem Boller.) egy ottani szegény kömives ép úgy, mint többi büntetés-szára is, a esalo penzesinálólott hamis pénz vásárolt, az irát előre kifizette, de hamisat nem kapott, s nem csak 30.000 drb. ötförintosot, de tán ugyanevűt krajcizart sem látott egy rakáson soha. — Piller az itteni fogás-gban mint vizsgálati fogoly várja — mint többi más (most már) több mint 40 társa — a méltó büntetést.

* **A Heitel-ügyhöz.** A Heitel Antal-féle kitűnözésesi ügyben mai napig sem kézbécsietta a zombori rendőr-kapitányság a 3-adokú határozatot. Pedig az első fokú határozatot a letartoztatás napján, a másodikokú határozatot mindjárt másnap kézbécsietta. Most tehát valóságos mystikus homály takarja az ügyet, s a közönség méltán kérdi, hogy vajon mi történtetett a kitévés mögött? Személyesen jártunk el a helygimnáziumnál, a hol Zuhorits miniszter osztálytanácsos, — a referens — a következő-kép nyilatkozott: Heitel Antal a helygimnázium sörnyű utján rendtele szabaddra becsőjtani, s ezen rendelet már előbb elküldetett, minsem a kabinet-irodai rendelet költ. Ezen kabinet-irodai rendelet szinten a szabaddra helyezett tartalmazta, s a helygimnázium csak annyit sürgönyözött újra: „A tett intéz-velés haladéktalanul fogatosítandó.” Ekkor lett Heitel szabaddra helyezett. A helygimnáziumi határozat, — melyet esak a referens közlése alapján ismerünk, de melyet a rendőr-kapitányság mai napig nem kézbécsietta — az egész eljárást meg-szemcsietta s az indokokban értesre adta az alsóbb fokú hatóságoknak, hogy a részesség nem ok a tolonozására, a verede-desert pedig büntetni lehet. A mi pedig a fokpitány személye ellen tett veszőleges fenyegetést illet, annak elhárítására nem is illetkes a közigazgatási hatóság. Egyebiránt — mint a referens mondá, — a rendőr-kapitányság jelentést tartozik tenni a helygimnáziumnak arról, a mit ezután tenni — s igen valószínű, hogy a fogelmi eljárás hivatalból lesz megindítva. — Egyelőre kénytelenleg fogják a harmadokú határozat kézbécsietését kérelmezni, s ha e kérelmünk nem teljesítetnek, tesszük meg a szükséges további lépéseket.

* **Drága víz.** Már a zombori szerb „igriczek” is (értsd a modern tamburások) megénekelték a zombori ártéri kutat, mely valóban úgy készült mint a Lucza-szék. Három-négy hétig dolgoznak rajta, azután fél évig szünetel a munka. Pedig ugyancsak megfizetik a Zsigmondy dolgát. Csakhogy a vállalkozó mérnök igen praktikus ember. Ha valahol sürgős munkája akad, munkásait Zomborból oda rendeli s itt a furás szünetel. Igaz, hogy néha kénytelen félbe szakítani akarata ellenére a furást, mert a esővek elfolyának s újabb garnitúrát kell rendelnie, de a rendelés — azt hisszük — csak nem igényel negyed sőt fél évet is. Ennyi idő alatt amerikai gyárból is megérkezhetett volna az új esőgarnitúra. Egy ízben már azt az ajánlatot is tetta Zsigmondy a városi tanácsnak, hogy szüntesse be a furást, mert a víz már folyik rendszeren, (nem folyik az, csak esurog — szedőgyerekek.) sőt később a talaj tisztulása folytán nagyobb mennyiségben fog folyni. A város azonban elhatározta, hogy 400 méternyi mélységig furat, de a vállalkozó mérnök még mindig nem küldi Zomborba munkásait (6 maga személyesen csak a rá nézve oly nagy jóvedelmet biztosító szerződés aláírásakor volt itt s azóta nem.) Ugy látszik még mindig várja a esővek megérkezését. Mert, hogy

a munkát folytatni kell az tény. Különben — úgy halljuk — a tanács elhatározta, hogy erősebben fog fellépni Zsigmondyval szemben, s már kijelentette, hogy ha nem ad magáról életjelet, az ő kárára más vállalkozót keresnek a kut befejezésére.

* **Szabadkán megint botrány.** Egyideig halgatott a kronika s íme újból fölvet lapjára egy kedélyes jelentet, hogy feldehellen legyen az is, s hogy a legnagyobb bácskai város társadalmi életének jellemzéséhez ismét egy adatot nyújtsin. Egyik ottani lap ugyanis a következőket írja: „Ortvimadás. Mamuzsics Agoston ügyvéd f. hó 11-én egy újabb hozzá méltó tettel szerepelt az elmenyőinek kronikáján. Mukies Simon ügyvédjelölt f. hó 11-én este 10 óra felé a Vesselőnyi-útcán — az utca közepén — mítsém sejtve, gondtalanul, minden védelmi eszköz, a legkisebb páleza nélkül menve, a Perties és Ziffer házak közt Mamuzsics Agoston, ügyvéd által megtámtatott. Mukits a reá méltó szándékolt úttest észrevette s a fejére irányított botot balkegyével tartotta fel. Ez a pusztá tényállás, míhez kommentár nem kell. Mint értesülve vagyunk, Mukits Mamuzsics ellen kriminális és fegyelmi feljelentést tett.”

* **Esküvő.** Nikollé György városi alkaptány na d. e. tartja esküvőjét Masirevits Milicza k.-a.-al.

* **Eljegyzés.** Neufeld Adolf ó-moroviczai földbirtokos jegyben jár Ernst Etelka kisasszonnyal, Ernst János nagykereskedő kedves leányával.

* **Biztos vasuti kocsik.** A vasuti szerenéselenségeket és baleseteket igen gyakran orvogliti az, hogy az utasok nem hagyhatják el elég gyorsan a vasuti kocsikat. Már több vasut foglalozók emelögva azzal a tervvel, hogy olyan kocsikeket kellene a kocsikon alkalmazni, melyek annak elhagyását megkönyítik. Egy erre a célra szolgáló új kocsikét a következőköl: A kocsit tetőjén minden kocsiszakaszban esapaóköt vannak, a melyek könnyen kezelhető emelőróól által felnyitottak. A nyílásból a kocsit oldalról erősített feljáró vezet. Használóképen lehet a kocsik padlóját is ily esapaókötökkel ellátni, a melyek azután a kocsik fölése esetén saját súlyuk folytán önmaguktól megnyílnak. A készült természetesen úgy van berendezve, hogy a esapaókötök csak szükség esetén használhatók.

* **Névváltoztatás.** Rosenberg József, bezháni illetőségű magyarorszáni lakos vezetéknévének „Rószahegy”-re kért magyarosítása befügyminisiterileg megengedettet.

* **A jogi állományviszák.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisiter, f. évi 24.061. sz. a. a következő körrendelettel becsatolta ki: Azon eset alkalmából, hogy egyik hazai tanintézet végzett joghallgatóit mindkét állományviszág ugyanazon napon kívánják letenni, elrendelések találtak: miszerint — a fenti kéreésre nézve, a jog- és államtudományi egyetemi karoknál tartandó tudorsági szigorlatokat illetőleg ő esászári és apostoli királyi felsőegnek 1883. évi augusztus hó 20-ról kelt legfelső elhatározásával jóváhagyott szabályzatot véve irányadóul, — a két állományviszág letétele között legalább három havt időköznek kell közbejónni, a tanártestület által beszállítható, de hat heténel nem rovidebb időre. A m. kir. tud. egyetemnek és jogakadémia tanulmányi és vizsgálati rendjét illetőleg ő esászári és apostoli királyi felsőeg által 1883. évi augusztus hó 20-ról kelt legfelső elhatározással jóváhagyott szabályzatnak az állományviszágok és pótvizsgálatokra vonatkozó intézkedései ezen rendeletem által nem érintetnek.

* **Szt.-István-nap Topolyán.** A topolyai túzóltó-egylet a polgársággal karöltve az idén is rendez az előbbi évekéhez hasonlóan népünnepejt, mely augusztus 20-án tartatik meg, alkalmasint ismét az ottani vásártérten. A rendező bizottságot választó értekezlet vasárnap d. u. tartott meg a városlába nagytérmeben, mely után a munkálat azonnal folyamatba tetették. Az idén egészen új programmal fog az ünnepejt lefolytlni s valószínűleg nagyobb számban is lesz mint voltak az eddigiek.

* **Gyilkosság krumpliert.** A Jankovics közég határán lévő szőlők egyikében a felirós krumpli földet kezdte meg dezmálni az odaváló három Faddi testvér. A szőlősőköt észrevették a dolgot s feléjék tartották, mire ezek abban hagyták a krumpliasát és fenyegették a eszököket, hogy ne közledejenek, mert bajuk lesz. A két Szili testvér, Ferenc és Péter, nem törődve a fenyegetéssel, el akarta venni a tolvajok ássait, mire dulakodás fejlődött ki közöttük. Melyek az lett a vége, hogy a két szőlőhárter Faddik leütöttek. Szili Ferencet összeszurkálták, az orrát levágták, a száját behasították s a másik esős is olyan sebeket kapott, hogy alkalmasint belehalt. Még volt annyit ereje, hogy azoknak, a kik rájuk találtak, megmondhatta a gyilkosok nevét.

* **„Több országból.”** Vértési Károly volt zombori s jelenleg budapesti ügyvéd, lapunk kedves tollu munkatársa, e címen egy kötet utlevélet írt. Műve Singer és Wolfner kiadásában jelent meg. A kötetet még nem láttuk s így nem emlékeztünk meg egyelőre bővebben arról.

* **A bajai városi polgári iskola a jövő tanévvel meg fog nyílni.** A polgári iskolázók tagjaiul Drescher Edő polgármester, Szutrély Lipót, Réz József, dr. Nikolsberger Károly és Seherer Antal azok, az alsóköz kereskedelmi iskola felügyelő bizottságának pénz Szegedy Győző, Lerner Antal, Hütt Edő, Reich Ignác, Manhold István, dr. Bruck Samu, Michitsch István, Schmetzer Ferenc, Eckert István és Georinger Miksa úrú választottak meg.

* **A vasuti üzletszabályzat** 53. §-ának ama rendelkezésére vonatkozólag, hogy a díjazás hibás alkalmazása, valamint a díjak kiszámításánál elkövetett hibák sem a vasutnak, sem a fizetőre kötelezett félnek kárára ne váljanak a kir. kúra legutóbb 148.88. sz. a. igen fontos és a nagy közönységet is érdeklő itéletet hozott. E szerint az állomásfőnök amaz eljárása, hogy ő a feladók előtt kihirdette, hogy a szállítási díjak újabb rendezéket szerint nem az eddigi (darabár) hanem kocsikaromán szerint olesőbb díjtételek alapján lesznek megállapítva, a vaspálya kereseti jogára és a feladó alperes kötelezettségére mi befolyással nines, mert ily érteklénnyel új rendezet vagy díjazásban nem létezik és mert az állomásfőnök semmi díjazási intézkedésre nézve önálló kihirdetési joggal nem bír.

* **A szabadkai harmadmillió betörés,** mely 1886-ban történt, s melynek tetteseit még nem sikerült kézre keríteni, — mint a P. N. írja — most ismét foglaloztatja a rendőrséget, mely a

tetteseknek most már nyomában van. Két embert figyelnek meg már hónapok óta s egyik sem foglalozzászerű betörő. Mindkettőnek elfogatása már a közlebbi napokban várható. Október 30-án két éve lesz annak, hogy Geiger Adolf, szabadkai nagykereskedő irodájába ismeretlen tettesek behatoltak s Wertheim-kasszáját kirabolták. Hatán voltak e betörők, kik egy szomszédos ház kerítésén átmászva, Geiger házába hatoltak, a béréseket farkasguszba kötötték s az irodából a kasszát kivitték. Zsákmarjukat Geiger kocsiján, annak lovaival vitték el. A bajnokai országúton feltörték a kasszát, melyben 240.000 ft értékű papír és ékszer volt. A kasszát úresen ott hagyták az országút árkában. Akkoriban nem kevesebb mint hatvan embert tartóztatott le a rendőrség, de a tettesek nem kerültek kézre. Majd Eszéken egy ékszerboltban megtalálták az ellopott ékszerök egy részét, mire Eszéken indult meg a nyomozás. Le is tartóztatott egy embert, de az fölötte gyanus körülmények közt megszökött a börtönből. Azóta hosszú ideig nem folyt a nyomozat, míg most ismét új nyomokra jöttek.

* **Egy szerb hitközségi alapítvány** kezelése. Kállay Albert főispán, mint rendkívüli kormánybiztos f. hó 12-én esütötökön d. e. 11 órakor megjelent a szabadkai szerb hitközségi hivatalos helyiségében s az Oszoits-féle szerb hitközségi alapítvány gazdasági ügyvitelének pénzüri bevételeit és kiadásait vizsgálat alá vette. A pénztárból 40.000 ft feletleg jövedelmét találtak, a további vizsgálat folyamán azonban kiderült, hogy a szerb hitközség az alapszabályoktól eltérőleg több rendbeli forma hibát követett el, nevezetesen: 59 létez silány homokos földet volt „lánezűt 450 ft-ért” anélkül, hogy erre az előleges felsőbb jóváhagyást kikérte volna, továbbá —egyes haszonbérleknek tetemes haszonbért engedett el, s ez által az alapítványt megrovíditette. A kormánybiztosnak az is feltűnt, hogy az évek hosszú során át tetemes ösztöndíjban részesült ifjak közül egyetlen egy végzett ifjút sem képes a szerb hitközség felmutatni. Mindezen körülményekre a kormánybiztos figyelmeztette a szerb hitközség vezetőit s egyuttal meghagyta, hogy az eszlet formahibákra nézve felvilágosító jelentésüket folyó év szeptember 1-ig hozzá (Szegedre) terjesszék be.

* **Haláltökön szúrta.** Szabadkán történt. Csövits Máté híres verekedő a napokban ejjel találkozott a zimonyi uton Szantits Simon háza előtt Kocsis (Csipás) Pál lakatosmesterral. Csövits állólag megtámadta Kocsis Pált, mire ez önvédelmére kést rántott ki, melyet Csövits fejébe szurt, úgy, hogy az roftón szörnyet halt. A boncolás alkalmával kitént, hogy oly erővel történt a szúrás, hogy a kés a baloldali halántékot át az agy túlsó felcsontájt hatolt. A tettes beismerésben van és azt állítja, hogy önvédelmére kellett így eszelekednie, különben Csövits öt óta volna meg.

* **Az itál állományviszág.** Szabadkán Szeveraz Simon f. hó 11-én délután annyira tolettta magát pálinkával, hogy az gyomrában meggyuladt, mínek következtében meghalt.

* **Trefort minisiter** a kivándorlás ellen. Trefort minisiter a püspökökhöz és tanfelügyelőkhöz a következő körrendeletet intézte: Ertesülésem szerint egyes külföldi gózhajózási vállalatok ügyvelei, az Amerikába való tömeges kivándorlás előmozdítása végett ravaszul szövegzett nyomatott utazási vázrajzokkal árasztják el a tanítókat a ezébből, hogy azok, mint a nép közvetlen tanácsadói, az ezen vázrajzokban foglalt, jórészt valótlan előnyök megismertetésére által a népet kivándorlásra ösztönözzék. Tekintettel arra, hogy Magyarországon lakódsága, a természet által nyújtott megélhetési források bőségéhez viszonyítva, amugy is fölötte gyérnek mondható, s hogy ennek következtében az erőshódni akaró államnak és a vagyonosodni akaró népek együttes érdekeit képezi, hogy ez országból tömeges kivándorlás ne történjék: tiszteltel felkértem, méltóztatssék a főhatóság alatt álló népoktatási intézetek tanítóit s asztáni, hogy a jölelt vázrajzok vagy azok tartalmának terjesztésétől különbeni felelősség terhét által tartózkodjanak. Elváróm különben a tanítók kötelességérteletől, hogy e titlmatam nemcsak hogy nem fogják áthágni, hanem hivatalosuk megfelelőleg, toltok toltelöleg, ügyvezei fognak a népet azon előnyök túlzott vagy valótlan toltóiról is felvilágosítani, a melyek az Amerikába való kivándorlás tekintetében egyes vidékekben a nép hitébe, érdekeit egyének által, más utakon már becsémpesztették.

* **Az üresedésben levő tanítóit és tanítóit állomások betöltése.** E tárgyban a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisiter a következő rendeletet becsatolta közzé: „Tudomásomra jutott, hogy némely közs. iskolázók az üresedésbe jövő tanítóit és tanítóit állomásokra a pályázók közül gyakran nem azokat választják meg, kik tanképesítés tekintetéből a legalkalmasabbak, hanem ellenkezőleg a jó tanítókat melőzik. Minthogy pedig az 1876. évi XXIII. t. e. 13. §-ának 1. pontja szerint községi iskolai tanító választás a köziság, bizottság jóváhagyása alá terjesztendő: felhívom a köziság, bizottságot, hogy minden községi (elemi-, felső-, nép- és polgári) iskolai tanítóit és tanítóit választás esztében valamennyi pályázó okmányolt folyamodványát kívánják be s ha valahol az előadott vizsátság forduló elő, a választás jóváhagyását tagadja meg, az iskolázókat a pályázók közül új választásra utasítsa. Budapest, 1888. évi június hó 13-án, Trefort.”

* **Beíratás** a budapesti állami középpáriskolába. A jövő tanévre az állami középpáriskola epítésztí szakszatólába 15, a gépésztoleto 20, a vegyésztoleto 8, a fémvaspariba 6, a faipari szakszatólába 8 tanuló vétetik fel. Rendes tanuló gyanánt beíratkozhatnak: (a) azok, kik az iparos tanuló számára szervezett három évi tanulmányt bevégeztek s legalább is oszlatyatu bizonyítványuk van, b) azok, akik a polgári iskola, gymnasium vagy reáliskola, négy alsó osztályból jó oszlatyatu bizonyítványt nyertek, c) iparos segédek és műindok, kik az a) vagy b) pontban kívánt készségüket felvételi vizsgálat után bizonyítják. Altalában megkívántható, hogy a belépti kívánó növendék az általa választott szakcsoportheli iparágban már előve gyakorlatot szerzett s legalább is azon két havnyári szünetidő alatt, amely után a középpáriskolába akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen. A belépti kívánó tanuló megve, városi vagy kororvos hivatalos bizonyítványával tartoznak igazolni, hogy ép és egészséges testalkatúak. Bővebb felvilágosítással készségesen szolgál a igazgató-ság (VIII. Sandortér 4. szám.)

Egy intelligens javakorabeli férfi, ki évek hosszú során át mint nagybérlő saját gazdája volt, 10 év óta pedig mint tisztartó és gazdatiszt előkelő uradalmknál oly si-

kerrel működött, hogy a legnagyobb elismerést kifejező bizonyítványokat mutathat föl, — alkalmazást keres. — Bővebbet a kiadóhivatalban.

A közönység köréből.*)

Zentai hangok.

Zenta, 1888. évi június 16.
„Aldott ország, melynek lakói békeben, egyetértésben élnek, miért nem mondhatjuk el ezt édes hazánkról, mely az évszerekes küzdelem után íme a műveltség és civilizáció nemes és fenekolt útjára lépett.

Hany város van, melynek lakói a pártszenvédely heve és a politikai nézetek elmentettségé folytán az örökös egyenetlenkedés, a folytonos czivódás és veszekedés színhelyévé lettek. Szomorú viszony. A pártatlan szemelőt sajnálkossázzal veszi tudomásul e kétségbejötöl viszonyokat.

Nézük az alföld egyik szép, virágzó városát, — Zentát, — mely egy évtizeddel eelőtt még a reményeket is túlhaladó fejlődésnek indult és most mi? Rút sábitaria vaz! melynek máit gondosága a szép reményeket sirba ásta, melynek vergődés szomorú és szivertároz arra, ki e város létérdekét, kulturális emelkedését, nemes fejlődését önzetlenül lelkén hordja.

Ha valahol az országban társadalmi viszony túrhételten, a szelid barátságos együttérés, együttél lehetetlenül van tée; ugy e helyt bizonyára Zenta lesz. A pártédek vak dühe elnémitja itt a józan ész a mérskélet gondolkodás minden lehető eszközét, itt a polgárok údve hátrébe kerül a zarnok kezék előtt, az igazság pedig sirba döl.

De mit is ezen esodóköl?

A város adminisztrációja a lehető le,rosszabb, a mérvadó és uralkodó elem olyanokból áll, kiknek mi érdeklükben sem fekszik a város jölette. Mint hajdan a proconsulok kizsákmányolt a provinciákat és azután tovább állottak, úgy tesznek ezek is! Tele tömnek zsebeiket meggazdagságnak a szegény nép bőrében, azután tovább állnak.

A város förtészivetselői iparosok, bukkot kereskedők, kik a kalapos mühelytől, a bolti asztal melől kerültek ide, hivata a rendezett tanácsú város (melynek tanácsa a legrendtelenebb) ügyeit vezetni.

A politikai szenvédelyek vad dühe elkeseríti a lakosokat; a hajdan békes nép nem bír egyetértőleg megenni egymás mellett. Testvér, testvér élen, fiu az apa élen, rokon a rokon ellen küzd kimondatatlan erővel, megengedett és meg nem engedett eszközökkel.

Egy forró akna a mi városunk, melynek veszélyes felrobbanásától minden percben tartani lehet. A lég tée van artalmam miazmákkal, melyek az ember kedélyét, lelkiéletét elástitják, minden jóra és nemesre fogékonytalanná és érteklentelenné teszik.

Szegény város melynek viszonyai ily sötét színű rajzot igényelnek!

Szegény város, melynek nemes jóvöjét és előhaladását idegen férgék pusztítják, melynek nyakára az idegen zarnok bitorló hatalma nehezedik és melynek súlya alatt meggyöngyöz a jó, meggyöngyöz a rossz!

Hisz haláltalan, botránnyal páros már maga az az eset, midő az ideváltó tekező egylet — csupa mameluk — egy ügyvédet, kinek jelleme, mülja és eddigi tettei tisztábbak a ragyogó nap fenyugaráinál, kinek becsületében még ember nem kétkelődött soha — kizar azért, mert az elnök neki politikai ellenfele, a bíróság előtt folytonos és tehetetlen ellenfele.

Csak tegnap előt jatszódott le egy veszedelmes párba, mely dr. D. L. és J. J. két intelligens fiatal emberre nézve lehetett volna halálos kimeneteli. Miért? politikai ellenszenv, heves indulat és romlott érköles volt az indító ok, mely miatt a párbaj vitaott.

De hala a mindenhát! Égnek, az igazság pártatlan hatalma és a Nemesök bosszú karja utol fogja érní őket, a gonoszokat, a zarnok bitorlókat és vétkes üzlemléket.

A megváltás varva várt pillanata el fog érkezní és az igaz érdek, az elnyomott, a lappangó és elfojtott igazság nemes eszméje diadalra jutand; akkor legyen nekik a galád rablóknak, a vad hiánknak, a gonosz férgeknek Isteni igazságs és kegyelmes, mert a szamadas óraja itt van és ók mint az utolsó parasiták fognak lehullani testünkről, melyen annyit ideig elősködtek, melynek véret ily hosszú időn át szívták.

A városi képviselőtestület nemsokára újra alakul, a városi képviselő választások — a kiskorúak szavazatának megdöntése folytán — már csak idő kérdése, a képviselők elhagyják eddig jogtalanul bitorlott város székeiket és megkezdődik a herkulisi munka. Augias istállójának kizsítatsa. Megmenekülünk a gonosz elmentől és egy jobb jóvönek fognak elébe nézni.

Órmémi udvözöljük már előre Boromissza János volt főkapitányt a majdan betöltendő polgármesterei széken, ki az eddigi tanácsban egyedül őrizte meg tüggelenségét és bátor hirtetője volt eleink és a pártatlan igazságnak.

Igazán szánalomra méltó tanüjelét adta tapintatlan- és megdondolatlanságunk a zentai ír. hitközség a napokban megjelölt hitoktató állás betöltése, illetve a jelenlegi hitoktató véglegesítése alkalmából megtartott választmányi ülésen. Bergel Emil népiszkolai tanító már két év óta teljesíri próbaképen ott a hitoktatói teendőköt a tanári kar, a főigazgató és a szülők pártatlan megelégedése és dícsérete mellett.

Megjegyzendő, hogy nevezett fiatal ember, ki a műveltség nem mindennapi fókán áll — zongorázik, hegedül, beszél a francia nyelvet — szegény sorsú, zentai születésű, öreg szüleit mindenben segíti, de vele született tulajdonsága, hogy nem talpnyaló, hízelkedő.

Hogy, hogy nem, a forrábi ír, ki eddigi a választmány- k, hogy Bergel Emil ír képtelen a hitoktatózás; rossz érköles és a vallás törvényét meg nem tartja (szombat napon hegedül), a miért nem véglegesítendő.

A választmány elfogadja az előterjesztést és a szegény tanítót megfosztja állásától.

Kérdem én, hogy a forrábi ír, ki eddigi a vállallast a gymnasumban előadta, de ezen állásától jogorésen elmozdította, hogy az ilyen felteggesztett ember, hogy mondhat másról képesítő nyilatkozatot? Hogy avatkozhatik egy lelkipásztor a vélemények elterése folytán két elmentés taborra osztott hitközség tagok bármelyik pártédekébe?

Hova sülyed le akkor a pap tekintélye! Ő ki sem a hitoktató, sem az anyakönyv vezetése nem képes, mely teendőköt, mind Bergel ír végezte — a helyett hogy meghüzdöna a közég nemes emelésé folytán, ellenkezőleg ő hinti a vizsály esirájt a tagok közé, rít érdékelből, hogy pap fia foglalhassa el az állást mindaddig, míg valahol kedvezőbb helyet nem kap. Szomorú viszonyok!

*) E rovat alatt közölöttek nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

Tíz forint
napi mellékkereset
tőke és kockázattal (risko) mel-
letti sorsjegyek részletes leírás-
melléki eladása által az 1883-ik
XXXI. törvények értelmében
Alapítványt
főv. vállalat társaság
Adler és társa,
23-25 Budapest.

Villány-Eszék-Szabadka.

Állomások	803. szem. v.	811. vegy. v.	815. vegy. v.
Villány indulás	—	1.08	9.20*
Eszék	8.26	3.46	11.31*
Bród érkezés	—	10.34*	4.20*
			813. vegy. v.
Dálya indulás	9.15	5.08	3.38*
Gombos indulás	10.21	6.24*	5.20*
Szánta	10.36	6.46*	5.30*
Prigl. Szt.-Iván	10.51	7.09*	5.50*
Zombor	11.19	8.10*	6.50
Nemes-Millies	11.35	8.38*	7.23
Bajmok	12.12	9.37*	8.10
Tavankut	12.30	10.02*	8.32
Szabadka érkezés	12.55	10.42*	9.05

A 803. sz. vonat esatlakozik Szabadkán Budapest, Belgrád Baja és Szeged felé, 811. és 815. vonat csupán Budapest-felé.
Megjegyzés: Az esti 6 órától reggel 5 óra 59 percig terjedő időjeli idővonalról van szó.

Szabadka-Szeged

Állomások	712. vegy. v.	704. szem. v.	702. szem. v.
Szabadka indulás	5.35*	2.35	6.30*
Palics	5.54*	2.53	6.48*
Horgos	6.35	3.34	7.27*
Szeged érkezés	7.16	4.13	8.06*
N.-Várad érkezés	6.50*	—	—

Szeged-Szabadka.

Állomások	701. szem. v.	703. szem. v.	711. vegy. v.
N.-Várad indulás	—	—	9.26
Szeged indulás	8.00	11.44	8.50*
Horgos	8.40	12.25	9.36*
Palics	9.16	1.02	10.17*
Szabadkára érkezés	9.34	1.20	10.36*

Szabadka-Baja.

Állomások	2512. vegy. v.	2502. szem. v.
Szabadka indulás	5.45*	2.45
Csikéria	6.32	3.20
Bács-Almás	7.18	3.52
Bikty-Borsód	8.02	4.26
Baja érkezés	8.52	5.02

Baja-Szabadka.

Állomások	2501. szem. v.	2511. vegy. v.
Baja indulás	10.26	6.50*
Bikty-Borsód	11.05	7.51*
Bács-Almás	11.45	8.47*
Csikéria	12.10	9.21*
Szabadka érkezés	12.40	10.00*

NYILTTÉR.

MATTONI és WILLE
KESERUVIZ
Több
kiállításon jutalmat nyert.
Kapható minden gyógyszerár és italváltó kereskedésben.
MATTONI és WILLE
BUDAPESTEN.

* E rovart alatt közlöttéket nem vállal felelősséget a szerk.

Felőlés szerkesztő és kiadó-lapfolyosó:
Dr. MOLNÁR GYULA.

Az első osztrák és padlógyár
ajtó-, ablak- és padlógyár
szövetkezet

Bécs, IV. Hemmühlgasse Nr. 13. Alapítva **1817-ben**
Márkert M. vezetése alatt

ajánlja nagy arakurát, kész ajtókból és felszerelt ablakokból, valamint amerikai tölgyfa parkett burkolatokból. — A gyárnak nagy mennyiségű száraz faanyag és jelentékeny arakurát állvány rendelkezésre, minemennyi szükségletnek a legrovidebb idő alatt megfeleltethet.
Ugyanott átválthatnak portálék kijavításra, valamint berendezések kaszárnyák, kórházak, iskolák, irodák stb. részére, — nemkülönben mindenféle nagyságu pakkoló ládák és mindenemű gépjeg elállítandó fannakk készíttetnek adott minta vagy rajz szerint.

Farugós matrácok
darabja 6 frt.

Irodalom.

Hova sulyedünk, ha még a lelkiasztor is ezivakodik!
A közgyűlés megerősíti Bergel Emil urat, de a gyűlés ellen óvást emel az ellenpart és egy bankban összeesküvés szó, melynek folytán megbuktatja a hitközségi elnököt és mar majd karhatalmal vesz igénybe, hogy Bergel urat a hitközségi irodából is eltávolítsa.

Hova vezet e vizsaly, az a jövő titka!

Omikron.

— **A lélek kiművelése,** az ember nevelése nincs befejeze az iskolában. Az élet, a társadalomnak, a népek valódi mestere s az életnek; az irodalom, a sajtó a legkiválóbb eszköz. A szabadságnak s a műveltségnek ez a világító tornya s a mely nemzet az irodalmát, a sajtóját nem támogatja, az nem lesz szabad, nem lesz művelt. A „Képes Családi Lapok” már tíz év óta hirdeti, a műveltségnek eszméit, hűti a szepnek, nemeseink, jónak magyát. A „Képes Családi Lapok” megérdemli, hogy minden magyar család olvasó szatának állandó vendége legyen. A „Képes Családi Lapok” előfizetési ára egész évre 6 frt. felévre 3 negyedévre 1 frt 50 kr. s a kiadóhivatal (Budapestben, nagy koronatorza 20. sz.) melyhez az előfizetők legelőszörribben postautalványon intézendők, kívántra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatószámokkal. A legújabb szám is változatos tartalommal jelent meg.

— **Felhívás előfizetésre.** Tisztelettel értesitem a magyar dal barátait, hogy I. évi augusztus hó elején „A kanyargó tiszta mentén” cím alatt zongorára, énekhanggal szerkesztett 30 fűzetből álló s 60 dalt magában foglaló daleyelűst indítok meg. E vállalatomat az általam szerkesztett s a mult hóban a 61—62-ik számú befejezett „Legújabb budapesti népdalok” szellemében, annak ugyszólván folytatásaképp indítom meg. Havonként, a körülményekhez képest 2—3 fűzetet adok ki e vállalatból s minden fűzet 2 új dalt hoz e legújabbak s legszebbek közül, ugy átírva, hogy ének nélkül is játszható legyenek. A „Legújabb budapesti népdalok” az egész magyar hazában, sőt külföldön is kedvelté lettek s azon törekvés, hogy ez újabb vállalatomat is mennél értékesebbé tegem a közzéteendő dalok által, remélnem engedji, hogy a t. közönség, mely eddigi működésemet partolásával buzdította, ezentul sem fogja sz. támogatását megvonni tőlem. Igyekezni fogok, hogy az újabb dalok közül csak a legértékesebbek s az eredetiekből is csak a legszebbek kerüljenek e fűzetekbe, hogy az átírások nívója folyton emelkedjék s a dalok szövegei hibátlanok legyenek. Előfizetési árak, bérmentes küldéssel: 1 fűzet 30 kr., 10 fűzet 2 frt 70 kr., 20 fűzet 5 frt 40., a teljes gyűjtemény 30 fűzetre 7 frt 50 kr. Az előfizetési összeget „Nádor Kálmán” ur zeneműkereskedésébe (Budapest Károly-körút 8. sz.) nevére kérem keldeni, hol a fűzetek pontos s zétküldeése felől gondoskodva lesz. Vállalatomat a közönség b. figyelmébe ajánlvá, vagyok Budapest, 1888. július hó, kiváló tisztelettel Nádor Gyula zeneszerző. Budapest Klauzál-utca 2. sz. II. em. 20. ajtó.

Menet-rend.

Érvényes 1888. évi július hó 1-étől.

Belgrád, Zimony, Budapest.

Állomások	501. express	503. gyors v.	513. vegy. v.	507. szem. v.
Belgrád indulás	2.34*	5.35*	5.55*	5.16
Zimony indulás	2.48*	6.03*	6.30	5.48
Ujvidék	4.23*	7.44	9.54	8.12*
Kiszács	—	—	10.30	8.35*
O-Kér	—	8.15	10.57	8.54*
Verbász Kula	—	8.31	11.30	9.18*
Hegyes Feketehegy	—	8.45	11.55	9.37*
Topolya	—	9.04	12.36	10.05*
Csantavér	—	9.21	1.04	10.26*
Szabadka érkezés	6.08	9.41	1.45	10.52*
indulás	6.10	9.53	2.25	11.22*
Budapest érkezés	9.40	1.42	7.30*	6.50

A Zimonyból Budapest felé közlekedő 513. sz. vonat Szabadkán mint vegyes, onnét Budapestig mint személyvonat közlekedik, valamint az 507. sz. személyvonat Szabadkától mint vegyes vonat közlekedik Budapest felé.

Budapest, Zimony, Belgrád.

Állomások	502. kol. exp.	506. szem. v.	504. gyors v.	512. szem. v.
Budapest indulás	5.38	8.09	2.28	9.10*
Szabadka érkezés	8.54	1.03	6.00*	8.50*
		5.14	—	5.50
indulás	8.59	1.36	6.18*	6.15
Csantavér	—	2.29	—	6.42
Topolya	—	3.05	6.52*	7.07
Hegyes Feketehegy	—	3.42	7.11*	7.31
Verbász Kula	—	4.11	7.25*	7.54
O-Kér	—	4.39	7.41*	8.16
Kiszács	—	5.06	—	8.34
Ujvidék (vendéglő)	10.51	5.55	8.18*	9.06
Zimony érkezés	12.19	9.04*	9.53*	11.18
Belgrád érkezés	12.32	—	10.10*	11.35

A Budapestről Belgrád felé közlekedő vonatokat az 512. számú vegyes vonat Szabadkától mint személyvonat közlekedik Szabadka-Eszék-Villány.

Szabadka-Eszék-Villány.

Állomások	812. vegy. v.	804. szem. v.	814. vegy. v.
Szabadka (vendéglő) indulás	5.40*	2.10	8.40*
Tavankut	6.15	2.35	7.20*
Bajmok	6.40	2.55	7.49*
Nemes-Millies	7.25	3.35	8.42*
Zombor	8.05	3.47	9.27*
Prigl. Szt.-Iván	8.36	4.08	10.02*
Szánta	8.55	4.22	10.24*
Gombos (vendéglő)	9.11	4.34	10.43*
Dálya	11.29	5.37	12.02*
			816. vegy. v.
Bród indulás	—	5.50	—
Eszék	—	1.47	6.18*
Villány érkezés	—	3.47	6.25*

Az évi elszállítás 2000,000 palack.

Legjobb asztali- és üdítőital.

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

A MOHAI ÁGNES FORRÁS

ÉDESIVITEL

AGNES

Országos Gyár

ÉDESIVITEL

Borral használva literjéért letevétségnek örvend.

RAKTAR ZAMBORRAN: Kosta Czekovik, Fekőcs Guszty, Szerecsny Gergely, Heimholzer Robert, Sztálich Zsigmond és Wedinger A. és S. utrakul